

Załącznik do Uchwały
Nr LI/287/2023
Rady Gminy Grabowiec
z dnia 2 marca 2023r.

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA LATA 2022-2025
W GMINIE GRABOWIEC

OFICyna PROFILAKTYczna

SPIS TREŚCI

<u>Wprowadzenie</u>	3
<u>Uzasadnienie wprowadzenia Programu</u>	3
<u>Podstawy prawne opracowania Programu</u>	4
<u>Charakterystyka Gminy Grabowiec</u>	6
<u>Położenie</u>	6
<u>Sytuacja demograficzna</u>	6
<u>Rynek pracy</u>	7
<u>Infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna</u>	9
<u>Edukacja i wychowanie</u>	10
<u>Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych</u>	11
<u>Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Grabowiec</u>	12
<u>Rynek alkoholowy w Gminie Grabowiec</u>	14
<u>Problem alkoholowy na terenie Gminy Grabowiec</u>	16
<u>Analiza SWOT</u>	22

<u>Cele, zadania i realizatorzy Programu</u>	24
<u>Adresaci Programu.....</u>	32
<u>Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2025.....</u>	32
<u>Monitoring i ewaluacja Programu</u>	35
<u>Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</u>	36
<u>Źródła finansowania i sposób realizacji zadań</u>	37

WPROWADZENIE

U Z A S A D N I E N I E W P R O W A D Z E N I A P R O G R A M U

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Grabowiec. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grabowiec na lata 2016-2023.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Według art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego przez Radę Gminy.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Grabowiec w latach poprzednich. Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców Gminy Grabowiec, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo. Głównym zadaniem Programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Gminy Grabowiec.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022-2025 w Gminie Grabowiec został opracowany zgodnie z w/w obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025 i Wojewódzkim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.), określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1956 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.).

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwia realizację działań profilaktycznych i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zwanego dalej programem, jak i środki finansowe na realizację tych zadań.

Źródłem finansowania programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

CHARAKTERYSTYKA GMINY GRABOWIEC

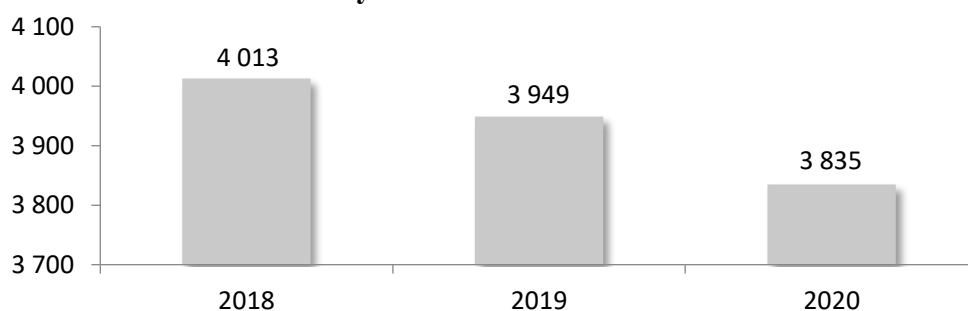
POŁOŻENIE

Gmina Grabowiec położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w południowej części województwa lubelskiego, w powiecie zamojskim. Gmina zlokalizowana jest około 100 km od stolicy województwa - Lublina. Od północy graniczy z gminami Kraśniczyn, Wojsławice, Uchanie, od wschodu z gminą Trzeszczany, od południa z gminą Miączyn, natomiast od zachodu z gminą Skierbieszów. Powierzchnia Gminy obejmuje 128,9 km².

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gminę Grabowiec zamieszkuje 3 835 osób (stan na 31.12.2020 roku). Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców zmalała - w stosunku do 2018 roku nastąpił spadek o 4,4%. Gęstość zaludnienia w Gminie kształtuje się na poziomie 30 osób/km², która w ostatnich latach również spadła - w 2018 roku wynosiła 31 osób/km². Gminę zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn, a współczynnik feminizacji wynosi 101, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypada 101 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Grabowiec w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Gminie Grabowiec ujemny i wynosi -64 (stan na koniec 2020 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu - 16,4 na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich trzech lat ulegał on stopniowemu zmniejszeniu, aż w 2020 roku osiągnął wartość najniższą.

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Grabowiec na przestrzeni lat 2018-2020

wyszczególnienie	2018	2019	2020
urodzenia żywe	32	26	24
zgony	51	47	88
przyrost naturalny	-19	-21	-64

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Struktura ludności w Gminie Grabowiec według ekonomicznych grup wieku (stan na koniec 2020 roku) przedstawia się następująco:

- 14,7% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym - do 17 roku życia;
- 57,3% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym - dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64;
- 28,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (kobiety - 60 lat i więcej, mężczyźni - 65 lat i więcej).

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w Gminie Grabowiec. Na przestrzeni lat 2018-2020 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym utrzymuje się na względnie stałym poziomie, natomiast udział osób w wieku produkcyjnym spada.

Tabela 2. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2018-2020 (w procentach)

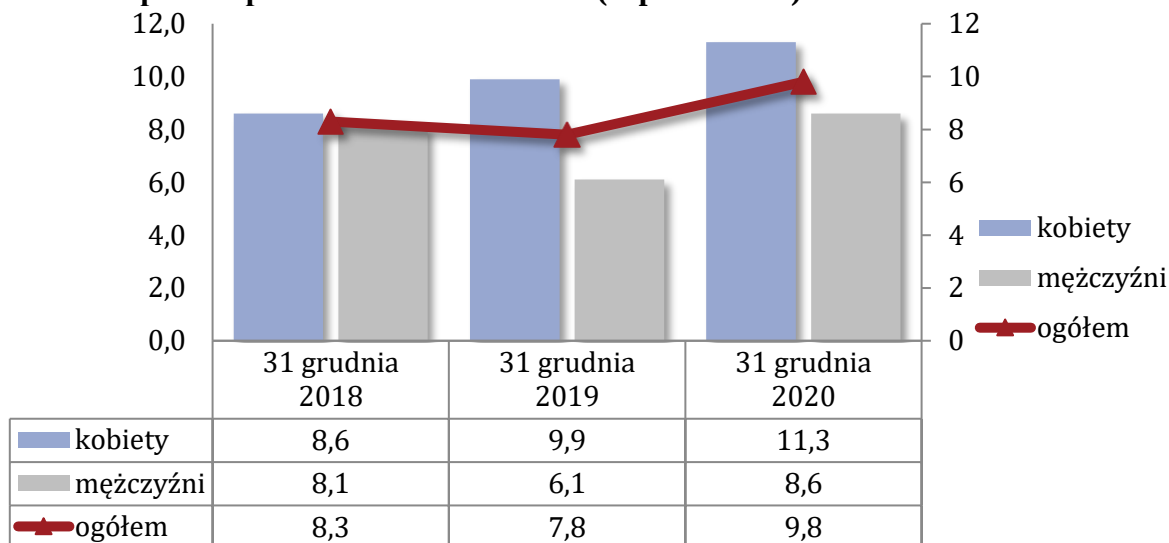
wyszczególnienie	2018	2019	2020
wiek przedprodukcyjny	15,0	14,7	14,7
wiek produkcyjny	57,9	57,4	57,3
wiek poprodukcyjny	27,1	28,0	28,0

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

RYNEK PRACY

Na przestrzeni lat 2018-2020 obserwowane są wahania udziału bezrobotnych mieszkańców Gminy Grabowiec zarejestrowanych w PUP w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Pod koniec 2018 roku udział kształtował się na poziomie 8,3%, w 2019 roku spadł do 7,8%, natomiast pod koniec 2020 roku wynosił 9,8%. W tym okresie liczba bezrobotnych kobiet była większa, niż liczba bezrobotnych mężczyzn. Szczegółowe dane tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

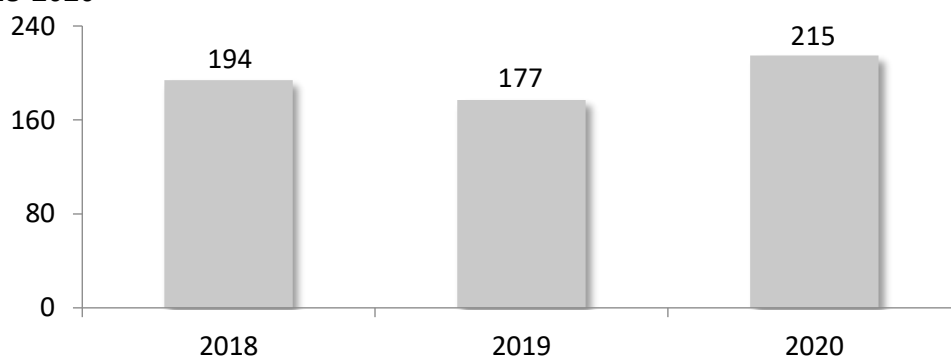
Wykres 2. Udział bezrobotnych mieszkańców Gminy Grabowiec zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2018-2020 (w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Poniżej przedstawiono liczbę zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Grabowiec na przestrzeni trzech ostatnich lat. Można zauważyć, że w analizowanym okresie ulegała ona wahaniom, jednak w 2020 roku jej wartość kształtowała się na najwyższym poziomie (215 osób).

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Grabowiec w latach 2018-2020

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy.

Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Udział mieszkańców Gminy Grabowiec długotrwale bezrobotnych w stosunku do 2018 roku uległ zwiększeniu o 7 pp. Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, że osoby długotrwale bezrobotne stanowią znaczny odsetek spośród wszystkich bezrobotnych.

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy Grabowiec długotrwale bezrobotnych w latach 2018-2020

wyszczególnienie	31 grudnia 2018		31 grudnia 2019		31 grudnia 2020	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	194	100	177	100	215	100
długotrwale bezrobotni	110	57	116	66	138	64

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Działalność kulturalną na terenie Gminy Grabowiec prowadzi Gminny Ośrodek Kultury. W jego ramach działają następujące pracownie specjalistyczne: muzyczna, plastyczna, komputerowa i studio nagrań. W sali widowiskowej raz w tygodniu odbywają się zajęcia samoobrony. Ponadto sala pełni funkcję koncertową i konferencyjną.

W 2020 roku GOK zorganizował i współorganizował 22 imprezy, w których wzięło udział około 15 000 osób. Do przeprowadzonych wydarzeń należą m.in. wystawy, koncerty, projekcje kina plenerowego, występy teatralne, imprezy sportowo-rekreacyjne, konkursy i warsztaty rękodzieła. W strukturach Ośrodka funkcjonują grupy wokalne i muzyczno-instrumentalne, plastyczne, Orkiestra Dęta, a także grupa „Aktywni 50+”.

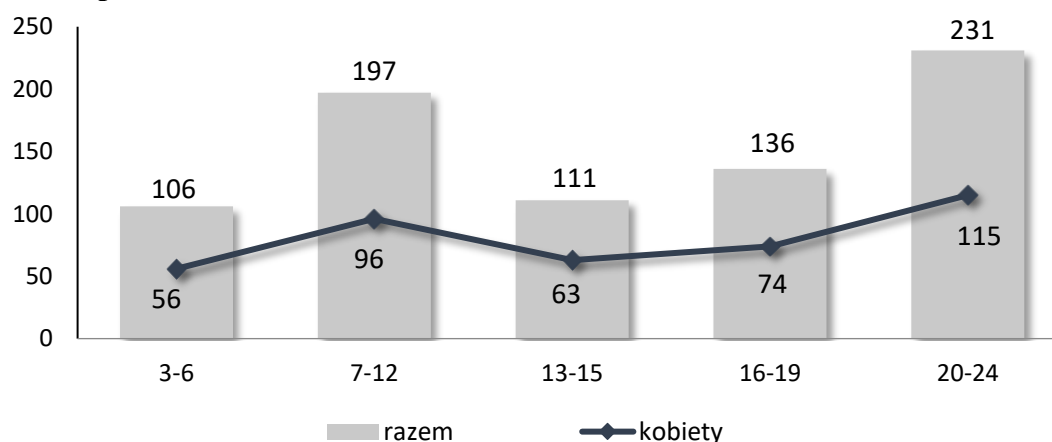
Promocją i upowszechnianiem czytelnictwa oraz popularyzacją literatury zajmuje się Gminna Biblioteka Publiczna, która wyposażona jest również w czytelnię. W 2020 roku Biblioteka zorganizowała następujące wydarzenia: ferie zimowe, dwa spotkania autorskie, konkurs plastyczny, Narodowe Czytanie oraz Dzień Przedszkolaka, które miały na celu promocję czytelnictwa. W wydarzeniach tych wzięło udział 445 mieszkańców. W omawianym roku z usług biblioteki skorzystało 5 994 czytelników, którzy użytkowali łącznie 10 512 woluminów, a zbiory biblioteki wzbogacono o 21 pozycji regionalnych.

Na terenie Gminy znajdują się liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków. Wśród nich wymienić należy m.in.: Cmentarz z I wojny światowej, „Zamczysko” – grodzisko na „Górze Zamkowej”, założenie dworskie (park podworski), a także pozostałości parku podworskiego z przełomu XVIII/XIX wieku.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2020 roku było 781 mieszkańców Gminy Grabowiec. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe można zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 20-24 lata (231 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 7-12 lat (197 osób), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (136 osób). Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 4. Ludność Gminy Grabowiec według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2020 roku

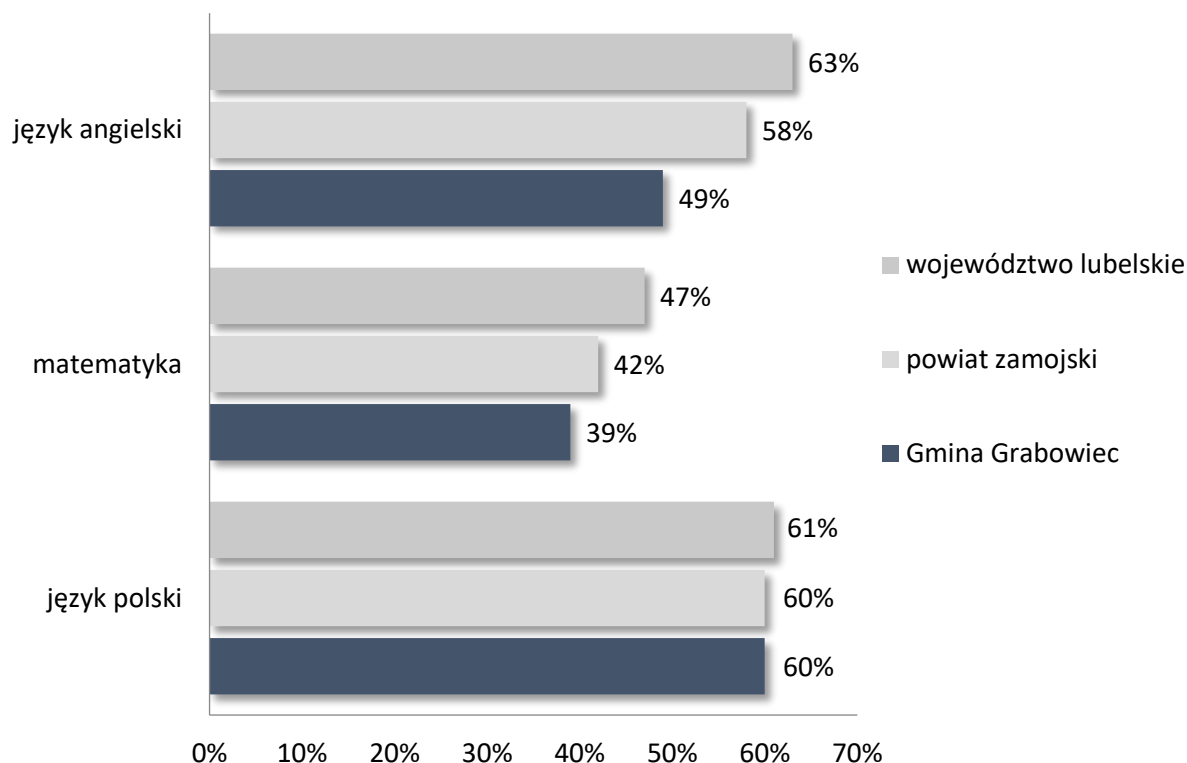

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Gmina Grabowiec w roku szkolnym 2019/2020 było organem prowadzącym dla Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza, przy którym funkcjonują następujące jednostki oświatowe: przedszkole, szkoła podstawowa, szkoła średnia oraz szkolne schronisko młodzieżowe. W omawianym roku szkolnym wychowaniem przedszkolnym objętych było 74 dzieci, do szkół podstawowych uczęszczało 253 uczniów, natomiast do liceum ogólnokształcącego 47. Dodatkowo 2 osoby korzystały z nauczania indywidualnego.

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z Gminy Grabowiec, w porównaniu do wyników uczniów z całego powiatu i województwa. Z zebranych danych wynika, że uczniowie z Gminy uzyskali gorsze wyniki w porównaniu do uczniów z powiatu i województwa z j. angielskiego oraz matematyki. Z części humanistycznej kształtują się one na zbliżonym poziomie.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu Gminy Grabowiec, powiatu zamojskiego i województwa lubelskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow>

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie Gminy Grabowiec należą:

- Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- jednostki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Posterunek Policji w Miączyńie,
- Sąd Rejonowy,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe.

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w Gminie Grabowiec można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w jednostkach oświatowych, wychowawczych;
- terapeutów uzależnień;
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- funkcjonariuszy Policji;
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE GRABOWIEC

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowcu, powołana przez Wójta do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.). Według stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 8 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA w Grabowcu podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2020 przedstawia kolejna tabela. Jak wynika z danych źródłowych, w porównaniu do roku 2019 liczba osób uzależnionych oraz członków ich rodzin, z którymi przeprowadzono rozmowy uległa zmniejszeniu. Nieznacznie wzrosła liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień, natomiast liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 4. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowcu wobec osób uzależnionych w latach 2019-2020

wyszczególnienie	2019	2020
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	9	4
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	3	1
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	1	2
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Członkowie GKRPA kontaktowali się również z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie oraz osobami stosującymi przemoc. W 2020 roku członkowie Komisji skontaktowali się z 3 osobami doznającymi przemocy, a także 1 osobą stosującą przemoc w rodzinie. W porównaniu do roku poprzedniego, Komisja kontaktowała się z większą liczbą osób dotkniętych problemem przemocy. W omawianym okresie nie kontaktowano się ze świadkami przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w Grabowcu w latach 2019-2020

wyszczególnienie	2019	2020
osoby doznające przemocy w rodzinie	1	3
osoby stosujące przemoc w rodzinie	1	1
świadkowie przemocy w rodzinie	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

Na terenie Gminy Grabowiec od 2020 roku funkcjonuje Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin finansowany ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Punkt w ciągu 2020 roku czynny był 28 godzin w miesiącu. Ze *Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1* wynika, że w przedmiotowym roku udzielono porad 6 osobom z problemem alkoholowym oraz 8 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy z innymi podmiotami zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. Z danych wynika, że

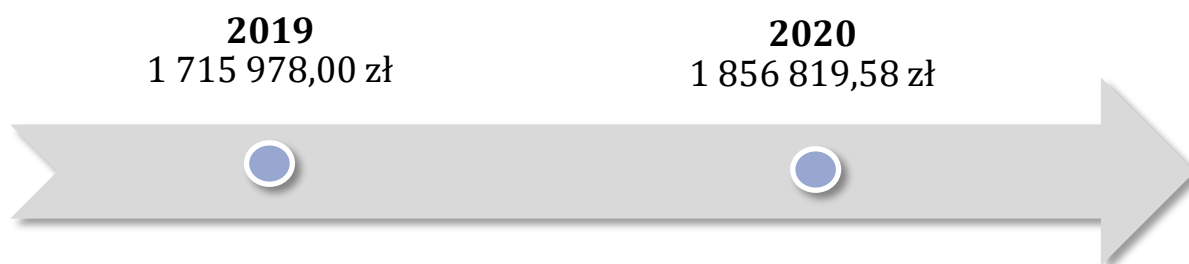
w analizowanych latach nie realizowano żadnych programów profilaktycznych, w tym objętych systemem rekomendacji przez PARPA, ORE, KBdsPN i IPiN.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE GRABOWIEC

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO, 2009) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu¹. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) co ósmy dorosły Polak nie pije alkoholu w ogóle. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie.

W roku 2020 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Grabowiec wyniosła łącznie 1 856 819,58 zł, w tym 1 064 772,74 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 146 726,12 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 645 320,72 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2018 roku wzrosła o 8%.

Rysunek 1. Wartość sprzedanego na terenie Gminy Grabowiec alkoholu w latach 2019-2020

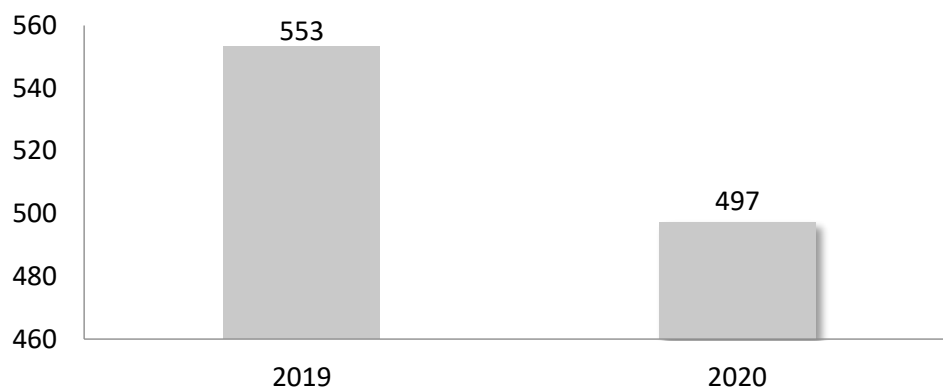

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

W 2020 roku wartość sprzedanego na terenie Gminy Grabowiec alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 497 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wartość ta spadła o 10%.

¹ Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, s. 8, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku.

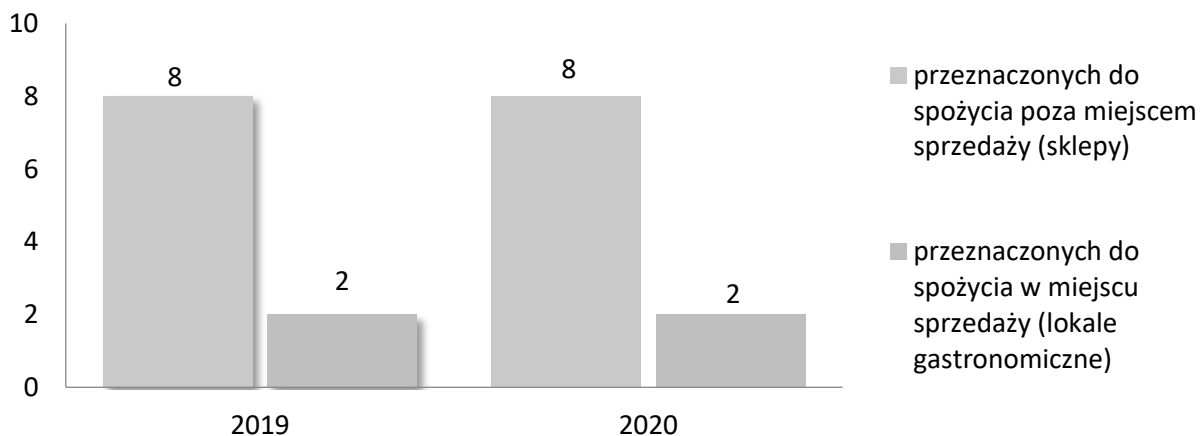
Wykres 6. Wartość sprzedanego na terenie Gminy Grabowiec alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2019-2020 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

W 2020 roku na terenie Gminy Grabowiec znajdowało się łącznie 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 8 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 2 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży. Można zauważyć, że na przestrzeni dwóch ostatnich lat liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stałym poziomie.

Wykres 7. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Grabowiec na przestrzeni lat 2019-2020

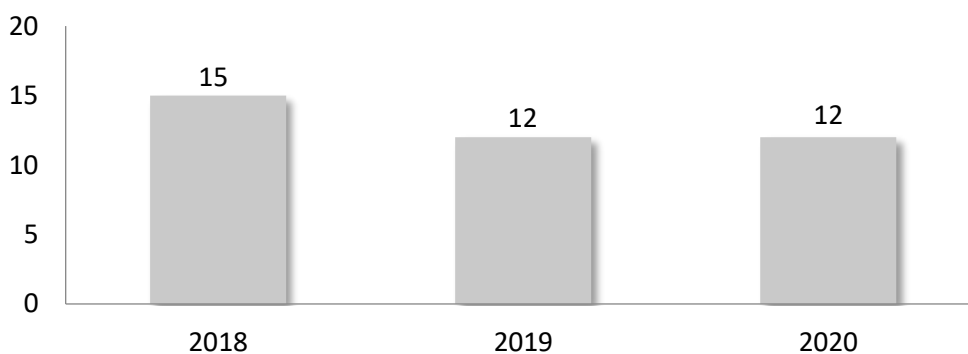
Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1

PROBLEM ALKOHOLOWY NA TERENIE GMINY GRABOWIEC

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu pomoc i wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grabowcu otrzymało 12 rodzin - tak samo jak w 2019 roku. W stosunku do 2018 roku liczba rodzin korzystających z pomocy z omawianego powodu spadła o 3. Należy mieć na uwadze, że alkoholizm znajdował się na czwartym miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w latach 2018-2020

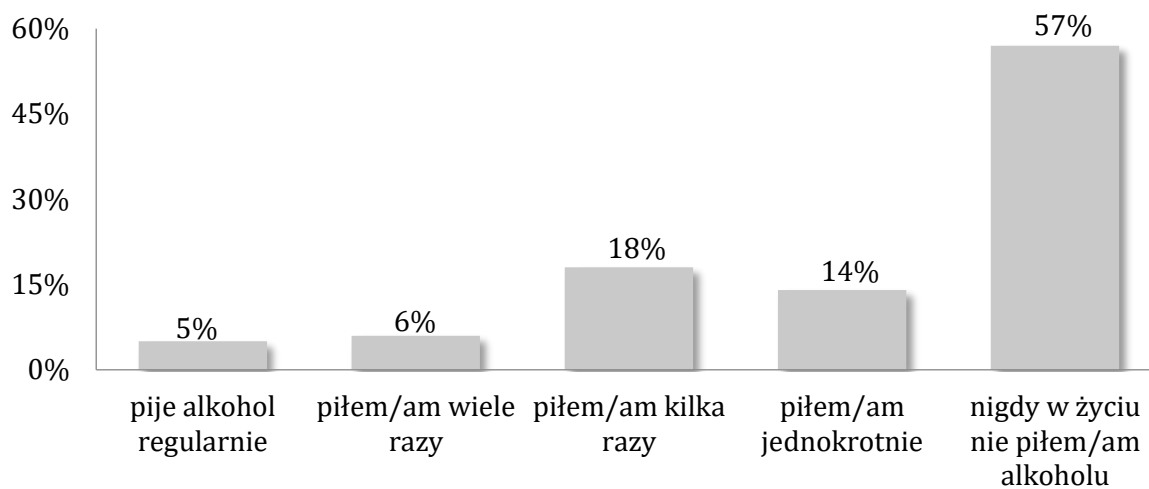
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2018, 2019 i 2020

W 2021 roku firma Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadzała na zlecenie Urzędu Gminy Grabowiec badania diagnozujące problemy uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm) oraz przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięło udział 77 uczniów ze szkół podstawowych z Gminy Grabowiec, 70 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 7 osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Gminy Grabowiec.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW Z GMINY GRABOWIEC

- Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło aż 43% uczniów, przy czym 14% z nich alkohol próbowało jednokrotnie.
- Znaczna część młodych mieszkańców miała kontakt z alkoholem, ponieważ dostała go do spróbowania od rodziców lub została nim poczęstowana (po 29% spośród tych, którzy spożywali alkohol).
- Alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów - blisko co drugi uczeń przyznał, że nie miałby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (47%).
- 38% uczniów nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu, bowiem uznało go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznało, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.
- Biorąc pod uwagę wyniki badań można stwierdzić, że problem spożywania alkoholu wśród uczniów jest znaczny, gdyż sięgnął po niego blisko co drugi badany. Ponadto niepokojący jest odsetek badanych, którzy wskazali na łatwą dostępność do alkoholu na terenie swojej miejscowości oraz odsetek ankietowanych niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu dla zdrowia.

Wykres 9. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol?

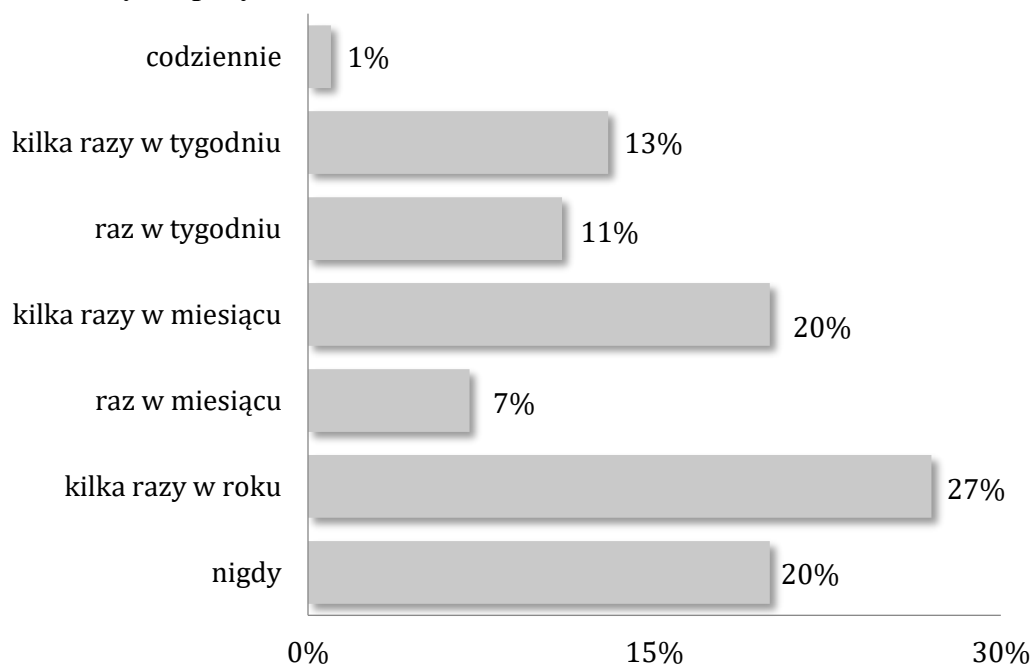

*Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Grabowiec.
Raport z badań przeprowadzonych w 2021 roku*

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY GRABOWIEC

- Spożywanie alkoholu zadeklarowała większość respondentów (79%), w tym picie ryzykowne, szkodliwe lub wskazujące na uzależnienie dotyczy 14% badanych (13% kilka razy w tygodniu, a 1% codziennie). Jest to zatem znaczny odsetek mieszkańców zagrożonych uzależnieniem.
- Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że średnio co czwarty badany przyznał się do wykonywania swoich obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu (24%), a 9% do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. O występowaniu problemu prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości świadczy również to, że 42% ankietowanych było w ciągu ostatnich 12 miesięcy świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu.
- 89% respondentów zadeklarowało świadomość odnośnie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka, jednak średnio co czwarty mieszkaniec był świadkiem w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywania na terenie Gminy alkoholu przez kobiety w ciąży (24%).

Wykres 10. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

*Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Grabowiec.
Raport z badań przeprowadzonych w 2021 roku*

PROBLEM ALKOHOŁOWY Z PERSPEKTYWY SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOŁOWYCH Z GMINY GRABOWIEC

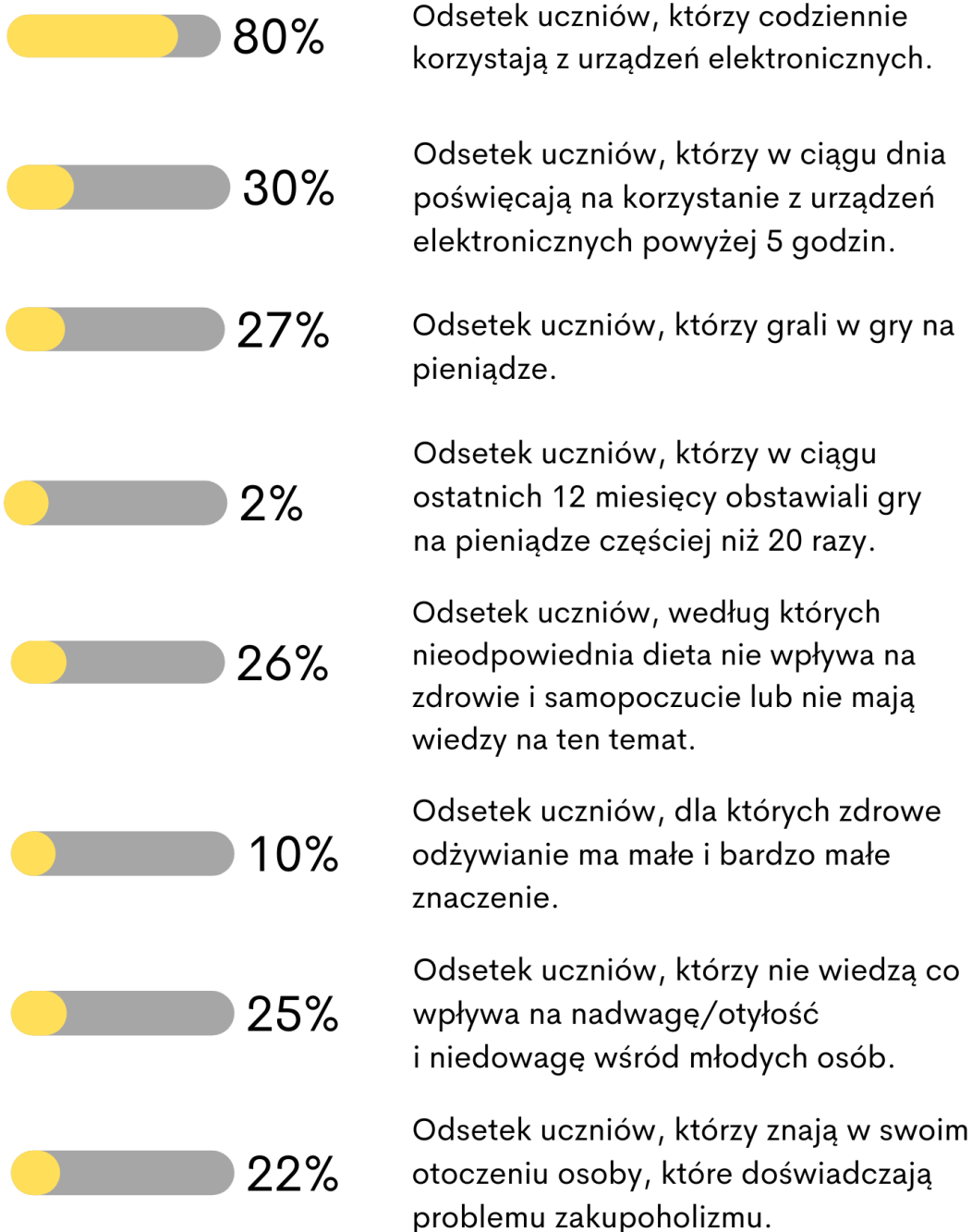
- Większość sprzedawców napojów alkoholowych stwierdziła, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w punkcie, w którym pracują (4 osoby).
- Wszyscy badani zadeklarowali, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie nie zdarzyło im się sprzedać alkoholu osobie niepełnoletniej (7 osób).
- Prawie wszyscy sprzedawcy brali udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych (6 osób).
- Niemal wszyscy sprzedawcy mają wiedzę na temat ustawowych zakazów sprzedaży napojów alkoholowych (6 osób).

Z diagnozy problemu alkoholowego na terenie Gminy Grabowiec wynika, iż głównymi problemami na terenie Gminy są:

- znaczny odsetek uczniów uznających alkohol za łatwo dostępny na terenie swojej miejscowości;
- znaczny odsetek uczniów niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu na zdrowie;
- znaczny odsetek dorosłych mieszkańców Gminy spożywających alkohol z częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależnienia lub uzależnienie;
- występujący na terenie Gminy problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

W 2022 roku na terenie Gminy zostało przeprowadzone uzupełniające badanie diagnozujące problem uzależnień behawioralnych wśród lokalnej społeczności, w której wzięło udział 72 dorosłych mieszkańców Gminy oraz 123 uczniów.

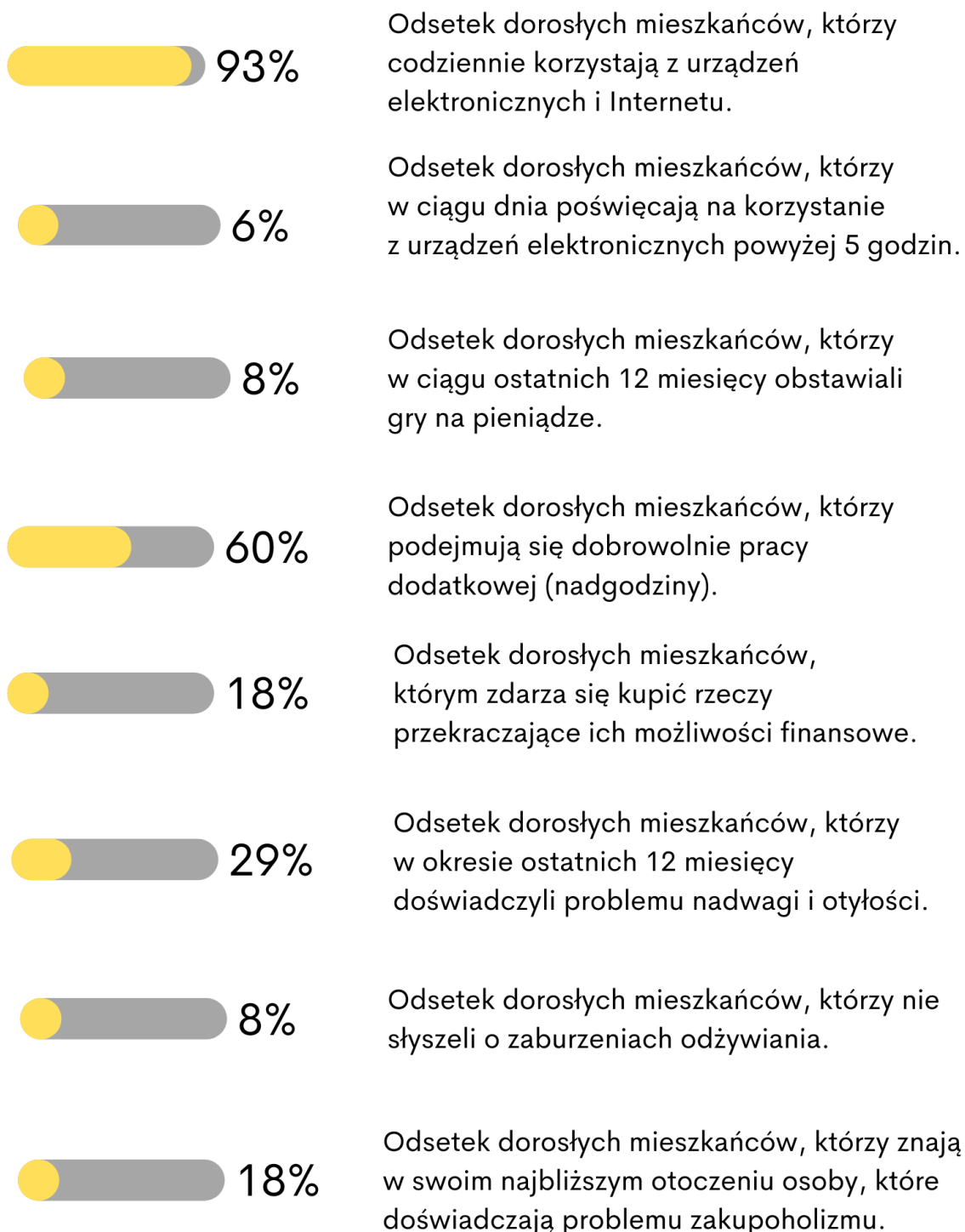
SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO UCZNIÓW

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=123

Źródło: Diagnoza w zakresie uzależnień behawioralnych przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów Gminy Grabowiec. Raport z badań przeprowadzonych w 2022 roku

SYNTEZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=72

Źródło: Diagnoza w zakresie uzależnień behawioralnych przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów Gminy Grabowiec. Raport z badań przeprowadzonych w 2022 roku

ANALIZA SWOT

Jedną z najczęściej stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot. Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

- **MOCNE STRONY** (wewnętrzne czynniki pozytywne) to przede wszystkim to, co wyróżnia na tle innych. Są to te dziedziny działalności, które tworzą potencjał i pozytywny wizerunek instytucji.
- **SŁABE STRONY** (wewnętrzne czynniki negatywne) to te aspekty funkcjonowania, które ograniczają sprawność i mogą blokować rozwój instytucji.
- **SZANSE** (zewnętrzne czynniki pozytywne) to wszystkie wydarzenia i procesy w otoczeniu, które tworzą sprzyjające dla instytucji sytuacje. Są to takie kierunki działalności, które mogą przynieść w przyszłości pozytywne, rozwojowe społecznie efekty.
- **ZAGROŻENIA** (zewnętrzne czynniki negatywne) to zbiór możliwych sytuacji i procesów, które mogą tworzyć niekorzystne dla instytucji warunki rozwoju w jego otoczeniu. Zagrożenia są postrzegane jako bariery, utrudnienia i możliwe niebezpieczeństwa dla zakładanych procesów.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– Rozwinięta baza instytucjonalna i zasoby ludzkie działające w obszarze wsparcia osób i rodzin przeżywających trudności (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Asystent Rodziny). – Udzielanie specjalistycznego wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach działalności GOPS i PK.	– Brak grup samopomocowych dla osób z problemem alkoholowym oraz ich rodzin. – Brak przeprowadzonych w szkołach programów rekomendowanych. – Duża część mieszkańców deklarujących bycie świadkiem prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. – Wysoki odsetek mieszkańców będących świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości.

– Stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców mających świadomość szkodliwego wpływu alkoholu na dziecko w okresie prenatalnym.	– Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców spożywających alkohol codziennie lub kilka razy w tygodniu. – Znaczny odsetek mieszkańców wykonujących obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. – Brak wiedzy odnośnie szkodliwości alkoholu dla zdrowia znacznej części uczniów. – Stosunkowo wysoka dostępność do napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych. – Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień. – Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej. – Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.	– Zagrożenie wykluczeniem społecznym osób uzależnionych. – Wzrost problemów zdrowotnych mieszkańców. – Zagrożenie zwiększenia się liczby dzieci z zespołem FAS/FASD. – Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież. – Wzrost wypadków samochodowych. – Zagrożenie problemem uzależnień wśród dzieci i młodzieży. – Rozpad więzi rodzinnych. – Spadek wieku inicjacji alkoholowej uczniów.

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie liczby osób pijących szkodliwie i ryzykownie
oraz zintensyfikowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci
i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

- A. Profilaktyka i prewencja.
- B. Terapia i rehabilitacja.
- C. Monitoring.

Cele szczegółowe Programu określone na podstawie zidentyfikowanych problemów:

A. Profilaktyka i prewencja.

- A 1. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży.
- A 2. Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież.
- A 3. Ograniczenie spożycia alkoholu przez kobiety w ciąży.
- A 4. Ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców Gminy.
- A 5. Ograniczenie liczby kierowców będących pod wpływem alkoholu.
- A 6. Rozpowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości nadmiernego spożycia alkoholu, choroby alkoholowej, skutkach społecznych i zdrowotnych oraz o możliwości uzyskania pomocy.
- A 7. Profilaktyka podejmowania niekontrolowanych zachowań i czynności przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, uzależnień behawioralnych, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	– Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. – Liczba uczestników programów.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki oświatowe, Posterunek Policji w Miączyńcu.

2.	Organizowanie wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych.	– Liczba zorganizowanych wycieczek edukacyjnych. – Liczba uczniów uczestniczących w wycieczkach.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostki oświatowe.
3.	Prowadzenie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (półkolonia, wycieczki, zajęcia feryjne itp.).	– Liczba uczestników różnych form wypoczynku. – Liczba zorganizowanych form wypoczynku.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe.
4.	Organizowanie zajęć sportowych i imprez towarzyszących (zawody, turnieje, mecze) dla dzieci i młodzieży.	– Liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowych i imprezach. – Liczba zorganizowanych zajęć sportowych i imprez towarzyszących (zawody, turnieje, mecze) dla dzieci i młodzieży.	Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe.
5.	Organizowanie imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia.	– Liczba uczestników imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia. – Liczba zorganizowanych imprez.	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury, jednostki oświatowe.
6.	Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom.	– Liczba uczestników imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom. – Liczba zorganizowanych imprez.	Urząd Gminy, jednostki oświatowe, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury.
7.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień, w tym behawioralnych.	– Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień, w tym behawioralnych. – Liczba zorganizowanych konkursów.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, jednostki oświatowe, Posterunek Policji w Miączyńcu. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Gminna Biblioteka Publiczna.
8.	Włączanie się w ogólnopolskie kampanie profilaktyczno-informacyjne z zakresu uzależnień, w tym z obszaru uzależnień behawioralnych.	– Szacunkowa liczba odbiorców kampanii profilaktyczno-informacyjnych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w tym	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Pomocy

		z obszaru uzależnień behawioralnych.	Społecznej, jednostki oświatowe.
9.	Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.	– Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	Urząd Gminy, jednostki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury, placówki ochrony zdrowia.
10.	Wspieranie finansowe (dotacje) i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków, ofiarom przemocy domowej oraz członkom rodzin.	– Liczba instytucji i organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia finansowego.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy.
11.	Współpraca Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego, instytucji oświatowych i kulturalnych, kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie Gminy w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	– Liczba działań podjętych we współpracy z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami i grupami samopomocowymi działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji w Miączynie, Gminny Ośrodek Kultury.
12.	Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia dla członków GKRPA, pedagogów oraz innych osób i podmiotów realizujących zadania programowe.	– Liczba zorganizowanych i finansowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia. – Liczba uczestników szkoleń.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

13.	Finansowanie stanowiska ds. ochrony zdrowia i koordynatora Programu.	– Kwota finansowania stanowiska ds. ochrony zdrowia i koordynatora Programu.	Urząd Gminy.
14.	Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	– Kwota doposażenia GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu. – Ilość zakupionego sprzętu, materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	Urząd Gminy.
15.	Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.	– Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi, – Liczba wydanych materiałów informacyjnych (ulotek).	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy.
16.	Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	– Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych. – Liczba wszczętych postępowań mandatowych przez Posterunek Policji w związku z kontrolami.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy.

17.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	– Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
18.	Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	– Liczba opublikowanych artykułów. – Liczba upowszechnionych broszur/ulotek.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.

B. Terapia i rehabilitacja.

B 1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności do pomocy specjalistów oraz wsparcie osób doznających przemocy.

B 2. Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu, współuzależnieniem oraz ich dzieci.

B 3. Podniesienie skuteczności motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu z Gminy Grabowiec.

B 4. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób uzależnionych od alkoholu.

B 5. Rozwój form wsparcia dla osób doświadczających problemu uzależnień behawioralnych.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Podjęmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, monitorowanie przebiegu leczenia.	– Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. – Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego. – Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2.	Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa	– Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. – Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy, Sąd Rejonowy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji.

	odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Posterunku Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	obowiązku leczenia odwykowego. – Liczba założonych „Niebieskich Kart”.	
3.	Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych.	– Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. – Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych.	Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4.	Inicjowanie działań mających na celu utworzenie stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz współuzależnionych (AL-Anon).	– Liczba utworzonych organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień (stowarzyszenia, kluby abstynenta) oraz grup samopomocowych (AA i AL-Anon). – Liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych i klubów abstynenta.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury.
5.	Współpraca z ośrodkami leczenia odwykowego, kuratorami i sądami.	– Liczba osób leczących się w trybie ambulatoryjnym i stacjonarnym.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy, poradnie leczenia uzależnień.

6.	Udzielanie porad psychologicznych i prawnych w ramach kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.	– Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym (prawne i psychologiczne). – Liczba udzielonych porad.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
7.	Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	– Liczba osób uczestniczących w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
8.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	– Liczba procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
9.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	– Liczba rozpowszechnionych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, jednostki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
10.	Współdziałanie w zakresie przeciwdziałania przemocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego.	– Liczba działań podjętych we współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
11.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez	– Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. – Liczba uczestników programów.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Posterunek Policji, organizacje pozarządowe.

	Ministerstwo Zdrowia („Stawiam na siebie”, „Wspólne kroki w cyberświecie”).		
12.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	– Liczba zorganizowanych warsztatów. – Liczba rodziców/nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

C. Monitoring.

C 1. Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Grabowiec.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	– Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomani, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym. – Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	Urząd, Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji w Miączynie, jednostki oświatowe, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny.
2.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	– Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Gminy.

3.	Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	– Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. – Liczba przeprowadzonych diagnoz.	Urząd Gminy przy współpracy z pozostałymi realizatorami Programu.
----	--	--	---

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy Grabowiec, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób doświadczających uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol, a także uzależnień behawioralnych.

HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA LATA 2022-2025

Na podstawie określonych celów Programu w poprzednim rozdziale, w poniższej tabeli znajdują się wytyczone ramy czasowe realizacji zadań, które mają pomóc osiągnąć wyznaczone cele.

zadanie \ rok	2022	2023	2024	2025
Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, uzależnień behawioralnych, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	X	X	X	X
Organizowanie wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych.		X		X
Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (półkolonia, wycieczki, zajęcia feryjne itp.).	X	X	X	X
Prowadzenie zajęć sportowych i imprez towarzyszących (zawody, turnieje, mecze) dla dzieci i młodzieży jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.	X	X	X	X
Organizowanie imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia.	X	X	X	X

Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom.	X	X	X	X
Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień, w tym behawioralnych.	X	X	X	X
Włączanie się w ogólnopolskie kampanie profilaktyczno-informacyjne z zakresu uzależnień, w tym z zakresu uzależnień behawioralnych.		X	X	X
Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.	X	X	X	X
Wspieranie finansowe (dotacje) i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym uzależnionym od alkoholu, narkotyków, ofiarom przemocy domowej oraz członkom rodzin.	X	X	X	X
Współpraca Policji, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego, instytucji oświatowych i kulturalnych, kościołów i związków wyznaniowych oraz stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	X	X	X	X
Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia dla członków GKRPA, pedagogów oraz innych osób i podmiotów realizujących zadania programowe.		X		X
Finansowanie stanowiska ds. ochrony zdrowia i koordynatora Programu.	X	X	X	X
Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	X	X	X	X
Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.		X		X
Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	X	X	X	X
Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	X	X	X	X
Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na		X	X	X

stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).				
Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, monitorowanie przebiegu leczenia.	X	X	X	X
Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Posterunku Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	X	X	X	X
Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych.	X	X	X	X
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz współuzależnionych (AL-Anon).	X	X	X	X
Współpraca z ośrodkami lecznictwa odwykowego, kuratorami i sądami.	X	X	X	X
Udzielanie porad psychologicznych i prawnych w ramach kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.	X	X	X	X
Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.		X		X
Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	X	X	X	X

Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.	X	X	X	X
Współdziałanie w zakresie przeciwdziałania przemocy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego.	X	X	X	X
Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia („Stawiam na siebie”, „Wspólne kroki w cyberświecie”).		X		X
Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.		X	X	X
Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	X	X	X	X
Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	X	X	X	X
Diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	X	X	X	X

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,

3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) - rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności - ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności - ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności - rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sporządzi zbiorcze sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Gminy do końca pierwszego kwartału roku następnego.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grabowcu otrzymują wynagrodzenie w wysokości - przewodniczący 220 zł, zastępcy przewodniczącego 200 zł i członkowie 120 zł - za każdorazowy udział w pracach Komisji, obejmujących:
 - uczestniczenie w posiedzeniach Komisji,

- uczestniczenie w posiedzeniu Zespołu ds. leczenia odwykowego Komisji, w tym przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi i orzekanie o obowiązku leczenia,
- uczestniczenie w posiedzeniu Zespołu ds. opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

2. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie na podstawie przedstawionej listy obecności z posiedzenia w pracach Komisji, o których mowa w pkt. 1.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

Rada Gminy uchwala stosowną uchwałą sposób i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 oraz zleca realizację programu Wójtowi, który jest wykonawcą uchwalonego programu.

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, dziale 85153 - przeciwdziałanie narkomanii oraz dziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.